

Abonementna lista:
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . " 5.—
Četrt leta . . . " 2.50
Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije:
Celo leto . . . K 15.—
Pesemne številke
" 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petivrtne: pri
večkratnih oznanilih velja
::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne
Rokopisi se ne vračaja.

Redakcija in upravnništvo: Maribor
Boroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Borba pri Parizu.

Borba pri Parizu še ni odložena. — Zmaga Nemcev na desnem krilu pri Noyonu. — Položaj nemške armade splošno ugoden. — General Dankl hvali svoje čete. — Hrvatski general Borojevič postal armadni poveljnik. — Rusi poskušajo prodreti v prusko Šlezijo.

Avstrijsko-rusko bojišče. Novi položaj naše armade v Galiciji.

Budimpešta, dne 17. septembra.

Od strokovne vojaške strani se o sedanjem položaju na severnem (avstrijsko-ruskem) bojišču poroča:

Po drugi bitki pri Lvovu je položaj naše armade v Galiciji ne samo manj neugoden kot poprej, ampak celo bolj ugoden kot pred prvo bitko. Naše čete stojijo sedaj na manjšem in mnogo ugodnejšem prostoru, kjer ni več nevarnosti, da bi ruska armada našo bojno črto predrila.

V tej naši novi postojanki nam bo mogoče našo nalogo sijajno izvršiti. Ta naloga obstoji v defenzivi (obrambnem bojevanju). Za nekaj časa se bomo proti ruskim napadom samo branili.

Rusi so vsled tega sedaj močnejši proti nam, ker so svojo mobilizacijo več mesecev poprej izvršili kot mi. Ako se to ne bi bilo zgodilo, bi bila naša armada gotovo na celi črti zmagovito prodirala. Položaj naše armade je tudi sedaj izboren.

Bitka pri Lvovu.

Kolin, 18. septembra.

List „Kölnische Volkszeitung“ opisuje bitko pri Lvovu in pravi: Avstro-ogrski generalni štab je moral skrajša misliti na to, da zavaruje vso raztegnjeno gališko-bukovinsko mejo. Rusi pa so si prosto izvolili točko, kjer bodo upadli, in tamkaj so zbrali svojo glavno moč, ki je bila že pred napovedjo vojske mobilizirana. Toda ta nedostatek je bil s tem trenutkom popravljen, ko se je izvedelo, kje stoji ruska glavna moč.

Junaški 3. armadni kor v bojih pri Lvovu.

Gratce, dne 18. septembra.

Poveljnik III. armadnega kora, general Coleus pl. Geldern je uradno naznanil vojaškemu poveljniku v Gradcu, generalnemu majorju Matanoviču, da je imel graški armadni kor v dneh od 26. do 31. avgusta v prvi, kakor tudi pozneje v drugi bitki pri Lvovu trde boje s sovražno bojno silo. Kljub mogočnemu napadalnemu prodiranju ruske armade je naš armadni zbor svojo nalogo izborno rešil. Naše čete so se nepremagane in dobro razpoložene vrnille iz krvavih bojov. Vojni čini naših čet so občudovanja vredni in zaslužijo najvišjo pohvalo.

To uradno naznanilo poveljujočega generala je najboljši protidokaz proti raznim čudnim in neresničnim govoricam, ki se širijo o naših polkih. Te govorice, ki so se trosile po raznih nepoklicanih osebah

in so se glasile tako, kot bi bila najboljša moč III. kora zlomljena, so popolnoma neosnovane. V prihodnje se bo proti raznašalcem takih neresničnih in razburljivih govoric postopalo z brezobzirno strogostjo.

Hrabrost avstrijskega nadvojvode.

Dunaj, 18. septembra.

„Neues Wiener Tagblatt“ piše, da pripoveduje ranjeni artilerijski častniki o hrabrosti nadvojvode Leopolda Salvatorja. Nadvojvoda je kot nadzornik vse artilerije s svojo udeležitvijo na severu silno pridobil na priljubljenosti, katero je užival v naši armadi. Preziral je vsako nevarnost, stal je v ognju šrapnelov in artilerije in je s svojo mirnostjo izzval silno navdušenje pri četah.

Pismo hrvaškega generala.

Dunaj, dne 17. septembra.

List „Fremdenblatt“ poroča: Župnik v Košicah (Kaschau) na Ogrskem, prost in kanonik Ludvik Konrady, kateri je bil svoj čas tudi vojni kurat, je dobil od bivšega košiskega kornega poveljnika Svetozarja Borojeviča sledeče pismo, ki je bilo pisano dne 7. septembra:

„Ljubi prijatelj! Pri mojem slovesu ste mi želeli srečo. Vaša želja se je obistinila. Moj 6. armadni kor je po krvavih 7dnevni bojih zmagal in si je s svojim bojevanjem pridobil nesmrtno slavo. Še-le, ko bo vojska končana, bo svet izvedel za slavne čine, katere je izvršil 6. armadni kor v tej vojski. Žal, da te borbe niso bile brez žrtev, za katerimi nihče tako ne žaluje kakor jaz sam.

Velečastiti! Vaš poklic ima tudi namen, da tolažite žalostne. Povejte ubogim vdovam in sirotam, da uobena žrtev ni bila zaman. Vsi, ki so padli za domovino, so splekli naši ljubi Avstriji venec nove slave!

Po naši zmagi sem bil imenovan za armadnega poveljnika ter sem moral svoj kor izročiti drugemu poveljniku. Ceravno je bilo to odlikovanje za me zelo veliko, vendar je bilo moje veselje zelo zmanjšano ob misli, da bom moral zapustiti one vrle mladeniče in može, katere sem jaz vzgojeval in ki so si vsi s svojim junaskim bojevanjem zaslužili nesmrtno slavo. S celim srcem sem bil vedno pri vojaki 6. kora in težko mi je bilo slovo od teh vrlih junakov. Tolažim se s tem, da je bila volja ljubega Boga, ko se me je določilo na drugo, višje mesto. Bog že ve, zakaj je tako določil.

Danes sem se začel boriti zopet v novi bitki. Vse gre dobro. Prosim Vas, da nastopite z vsem svojim uplivom proti neosnovanim govoricam, ki jih trsijo nerazsodni ljudje daleč proč od bojišča.

Z vso gotovostjo lahko pričakujete srečni končni izid vojske.

Prijateljske, srčne pozdrave Vam pošilja
Svetozar Borojevič pl. Bojna.“

General, ki je pisal to lepo pismo, je bil do izbruha vojske poveljnik 6. armadnega kora v Košicah na Ogrskem. Pred kratkim pa je bil imenovan za armadnega poveljnika. General Svetozar Borojevič pl. Bojna je zaveden in navdušen Hrvat. Šesti armadni kor, kateremu je dosedaj poveljeval, je sestavljen iz večinoma slovaških polkov.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Bitka na Panošu pri Višegradu.

S ponosom zremo na zmago našega 4. bataljona 87. pešpolka pri mestu Višegrad in gori Panoš. Od Sarajeva naprej proti srbski meji ležijo ti kraji. V začetku vojske so udrli Srbi na bosanska tla. Od dne 10. avgusta naprej so manevrirale naše čete proti Srbom. Naš cilj je bil, pregnati Srbe, ki so začeli streljati na Višegrad dne 10. avgusta. Naše čete so z velikim navdušenjem in z vsestransko opreznostjo zavzemale vrh za vrhom v višini 1200—1300 m ter sovražnika gnale nazaj do dne 19. avgusta. Takrat je bil sovražnik dobro utrjen na gori Panošu. Dne 20. avgusta so dobile naše čete povelje, zavzeti Panoš. Krvava bitka je trajala od ranega jutra pa do poznega večera. V mraku je bil pognan sovražnik iz vseh postojank in naši so razvili zmagoslavno svojo zastavo na Panošu. Sobojevniki grof Harah je zložil naslednje dni zmagoslavno pesem o naši zmagi na Panošu pri Višegradu.

Srbija kliče Rusijo na pomoč.

Iz Sofije se poroča: Srbski metropolit Mihael je došel v Petrograd in je bil sprejet v avdienci od ruskega carja. Izročil je carju lastnoročno pismo — srbskega kralja Petra. Kakor se izve iz zanesljivega vira, je dobil metropolit Mihael nalog, da izprosi od ruskega carja v ožgled na položaj Srbije izdatnejše podpore, ker je podpora, katero je dobivala do sedaj Srbija od Rusije, nezahtojna. Osebe, ki so v stiku z metropolitom, se javno izjavljajo, da je hitra in izdatna pomoč za Srbijo že z ozirom na razpoloženje srbskega prebivalstva tem bolj potrebna, ker je Srbija pričakovala od Rusije, kaj v začetku sedanjih vojske mnogo izdatnejše podpore, kakor jo je sedaj v resnici dobila. V tem smislu je bilo sestavljeno tudi pismo kralja Petra.

Nemško-rusko bojišče.

Novi ruski načrt.

Dunaj, dne 19. septembra.

Vse kaže, da bodo Rusi sedaj, ko so se jim njihovi načrti v Izhodni Prusiji ponesrečili, si skušali odpreti pot proti Berolinu skozi Prusko Šlezijo. „Prodiranje proti Berolinu“ je obveznost, katero so prevzeli Rusi napram svojim francoskim zaveznikom. Prihajajo poročila, ki pravijo, da so se sedaj pomaknile močne ruske čete zahodno od Visle, v očividnem na-

menu, da vpadejo v Prusko Šlezijo. Od nemške strani se je vse potrebno ukrenilo, da se nameravani ruski vpad v šlezijsko ozemlje čimprej zavrne.

Nemško prodiranje na Rusko.

Berolin, 18. septembra.

(Uradno.) Izhodna nemška armada prodira v rusko okrožje Suwakli. Deli te (Hindenburgove) armade se bližajo ruski trdnjavi Osovice.

Uspehi armade generala Hindenburg.

Budimpeštanski list „Pester Lloyd“ piše:

General pl. Hindenburg je svojo nalogo sijajno rešil. Od začetka vojske do sedaj ni zajahal nobenega konja, ker ima kamen v želodcu. Prva povelja je dajal med vožnjo od francoskega bojišča na Prusko. Ko je pa prišel na prusko bojišče, je izdajal iz sobe povelja na armado. Gibanje čet je pa zasledoval v avtomobilu. V vojaškem (strategičnem) oziru je imel general pl. Hindenburg najtežavnejšo nalogo, ker so bile ruske čete ne le mnogoštevilnejše, nego nemške, ampak tudi zaradi tega, ker so vdrle v dveh smereh v Izhodno Prusijo. Na južni strani Mazurijskih jezer se je nahajala ruska Narew armada, ki je štela 5 armadnih korov in 3 kavalerijske divizije. Severno je pa udrila ruska Vilna armada v Prusijo. Štela je 4 armadne zборе, 2 rezervni diviziji in 5 kavalerijskih divizij.

Ruska Narew armada je bila v odločilni bitki dne 29. avgusta pri Tannenbergu popolnoma porazena. Izgubila je vso artilerijo in sicer 560 topov in 92 tisoč mož, ki so bili ujeti.

Nato se je general pl. Hindenburg lotil ruske Wilna armade. Najpoprej je porazil njeno levo krilo in prodiral proti središču ruske Narew armade. V Petrogradu so spoznali to nevarnost in ruska takozvana Grodno armada, broječa 3 armadne zборе, je morala takoj prodirati proti armadi Hindenburga. Toda tudi ta ruska armada je bila porazena pri Lyku. General pl. Hindenburg je nato prijel ostalo rusko Wilna armado in jo istotako porazil. Zaplenil je 150 ruskih topov in ujel čez 30.000 ruskih vojakov. Dva ruska armadna zbora sta izgubila vso artilerijo.

Vsega skupaj je porazil general pl. Hindenburg 12 ruskih armadnih zborov in 8 kavalerijskih divizij, torej približno ¼ vse ruske armade.

Vkljub tem neoporekljivim uspehom pa še Anglija in Francija nadalje razširjata vesti, ki pravijo, da so udrle ruske čete pred Königsberg. Res je le, da so spravili ruske ulete čete v Königsberg, toda na nemških tleh ni sedaj nobenega ruskega oboroženega vojaka.

Pri prevažanju ruskih ujetnikov v Königsberg je pa zmanjkalo železniških vozov, vsled česar so morali nekaj ujetih ruskih častnikov spraviti v vozove IV. razreda. Ko so se pa ti ruski častniki pritožili nad takim postopanjem nemške vojne uprave, jim je nemški častnik, pri katerem so se pritožili, odgovoril kratko, toda uljudno: „Da, gospodje, morate oprostiti, kajti mi nismo bili pripravljeni na tak naval!“

Nemško-francosko bojišče

Maribor, 19. septembra.

Bitka pred Parizom še vedno ni odločena. To da vse kaže, da je francoska ofenziva že ustajljena. Že to pomeni velik uspeh, ki je pred vsem moraličnega značaja. Najnovejše zasebne vesti pa kažejo, da se bo moraličnemu uspehu nemških armad pridružila tudi taktična zmaga. Ali bo mogoče s to taktično zmago že tudi odločiti usodo cele nemško-francoske vojne, o tem si vojaški krogi še ne morejo biti popolnoma na jasnem, dokler ne poznajo končnih uspehov sedanje bitke. Končna odločitev je odvisna od dejstva, ali se nemškim vojskovodjem posreči prodreti francosko-angleško fronto, oziroma onemogočiti redno frontalno umikanje francosko-angleških armad ali ne. Jasno je, da je ta naloga naravnost velikanstva in silno težavna. Navzlic temu se sme s to možnostjo računati. V tem slučaju bi bila sedanja bitka pač zadnji veliki boj, ki se bije na Francoskem. — Zadnja nemška uradna poročila kažejo, da se odločitev, že bliža in da se dogodki za nemško armado povsem ugodno razvijajo.

Srečen izid gigantske borbe pred Parizom za Nemce bo tudi za Avstrijo velikanškega pomena. Mnogo nemških čet bo potem prostih, da se postavijo v fronto proti Rusom ter odbremenijo nas, proti katerim se je dosedaj obračal ves ruski naval. Pozabiti pa tudi ne smemo, da bo v istem trenutku, ko zmagajo Nemci pred Parizom, tudi zadržanje nevtralnih držav postalo hipoma nam prijaznejše.

Bitka še ni odločena.

Berolin, 18. septembra.

Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana z dne 17. septembra zvečer: V bitki med rekama

Oise in Maas končna odločitev še vedno ni padla, a gotovi znaki pa kažejo, da popušča sovražnikova odpora sila. Z veliko bravuro podvzet francoski poizkus, predreti skrajno desno nemško krilo, se je končno popolnoma ponesrečil. Sredina nemške armade pridobiva počasi, pa sigurno na tleh. Na desnem bregu reke Maas so poskusili Francozi izpad iz Verduna, bili pa so z lahkoto zavrtni.

Nemško prodiranje proti Parizu napreduje.

Berolin, 18. septembra.

Kakor poroča roterdamski list „Nieuwe Courant“, nemško napadalno prodiranje ob reki Marne močno napreduje. — List „Temps“ piše, da je bojna črta nemške armade tesno sklenjena, brez vsake vrzeli ter je njena razvrstitev naravnost zelo sijajna. — List „Matin“ napoveduje novo ojačenje francoske armade iz Pariza.

Novi uspehi nemške armade.

Berolin, 18. septembra.

(Uradno.) Wolffov časnikarski urad poroča: Glavni nemški vojni stan naznanja danes dopoldne, da so nemške čete večeraj (dne 17. septembra) južno od mesta Noyon v odločilnem boju porazile 13. in 4. francoski vojni kor. Nemci so zajeli mnogo topov. — Sovražni napadi na razne naše postojanke na bojni črti so bili krvavo odbiti.

Istotako je bilo tudi prodiranje francoskih alpskih lovcev na grebenu Vogezev blizu doline Breusch popolnoma odbito. Pri zavzetju mesta Chateau-Bri-mont pri Reimsu so Nemci ujeli 2500 Francozov. — Tudi na odprtem bojišču je nemška armada ujela mnogo Francozov in zaplenila zelo veliko število topov.

* * *

Iz tega poročila se razvidi, da se nemška bojna črta ne nahaja med Parizom in Verdunom, kakor se je dosedaj splošno mislilo in pisalo, ampak med Noyonom in Chalonem. Francozi so vse upanje stavili na to, da se jim bo posrečilo dobiti Nemce med trdnjavi Pariz in Verdun, kjer jih Nemci ne bi mogli obkoliti. Toda zdi se, da so Nemci na spreten način dobili Francoze v past. Desno nemško krilo je bilo namenoma najslabše in se je vsled tega, za Francoze naravno verjetno, polagoma umikalo, in Francozi, ki so mislili, da se jim smeji zmaga, so pritiskali za njimi. Tako je šlo do Noyona, kjer so se Nemci ustavili in vrgli z vso silo na Francoze. Kakor pravi zgornje poročilo, z velikim uspehom. — Ob enem so Nemci dobili Francoze v ono bojno črto, katero so Nemci hoteli imeti.

Ta nova bojna črta je tudi za Nemce mnogo ugodnejša, da z vso vojno silo, ako jim bo zmaga, objamejo svoj cilj, Pariz.

Za Nemce zelo ugodno.

Dunaj, 18. septembra.

Zasebna poročila, ki so jih dobile dunajske merodajne osebe vnaprej za lastno informacijo, slikajo položaj Nemcev na bojišču ob Marni zelo ugodno. V splošnem se nemškim četam dobro godi. — Francoska poročila o tej bitki postajajo z vsako uro bolj malodušna.

Velikanske izgube Francozov.

Berolin, 18. septembra.

Budimpeštanskemu listu „Pester Lloyd“ se poroča iz Berlina: Pet francoskih armadnih oddelkov je severno-izhodno od Pariza odrezanih od obeh glavnih francoskih armad. Angleške in francoske čete so bile porinjene čez reko Marne.

Nemške gardne čete so izvršile južno od Saint-Quentina prave čudeže junaštva. Prva stotnija je zaplenila 32 francoskih topov. Število ranjenih in mrtvih Francozov je velikanstvo.

„Reuterjevo“ poročilo iz Ženeve o nemškem porazu v Franciji je popolnoma neresnično. To poročilo je povzročilo v raznih nemških mestih mnogo vznemirjenja.

Tudi drugo „Reuterjevo“ poročilo, v katerem se je zatrjevalo, da so morali zapreti vsa uredništva v Monakovem iz strahu pred navalom ljudstva, je istotako popolnoma izmišljeno. V Monakovem vlada ravno tako mir, kakor v Berlinu in v drugih večjih mestih Nemčije. Vsa poročila nemškega generalnega štaba uživajo v vseh slojih prebivalstva Nemčije popolno in brezpogojno zaupanje.

Velike izgube Angležev.

Kodanj, 17. septembra. Pariški list „Temps“ poroča: Angleška armada je izgubila v sedanji bitki ob Marni že 15.000 mrtvih in ranjenih.

Nemško armado še čakajo najhujši boji.

Berolin, 17. septembra.

Poluradni list „Lokalanzeiger“ piše o bitki pri Parizu:

„Največji boji nas še čakajo. To je nam vsem znano. Pri bitkah, ki se bodo sedaj vršile, se bodo Francozi obupno branili, kajti tudi njim je dobro že znano, za kaj se gre v sedanji vojski. Njih armada je poslednjo upanje in varstvo Francije. Če bode ta armada premagana, potem bo francoski poraz še veliko hujši, kot je bil oni leta 1870.“

Strahopetni in malodušni niso Francozi nikdar bili. Radi tega smemo pričakovati še hude in trde borbe. Te borbe bodo pokazale, ali je naša armada po svojem značaju v stanju premagati tudi največjo silo.

Boj z narodom, ki se ponaša z močno armado in je navajen že od nekdaj na bojevanje in ima v sebi poželenje po osveti ter je skoro vsak vojak navdahnjen s posebnim narodnim ponosom, nečimernostjo in opravičeno skrbjo, da ne bi bil francoski narod izbrisan iz vrste evropskih vevlasti, ni nobena otročja igrača. Za nas je tudi v mnogem oziru dobro, da to ni igrača. Naši ljudje se bodo v tem boju zelo utrdili. Od Nemcev se zahteva sedaj največja odpora sila, ki je sploh mogoča. Zanašati se smemo z vso gotovostjo, da bomo tudi te najhujše preskušnje dobro prestali.

Nemška višja poveljstva so v rokah, katere nam po ostrem dosežanju presojevanju dajo brezpogojno poročilo, da bo končni uspeh vojske gotovo ugoden. To prerokovanje še sicer ne daje popolnega zagotovila, da bi bila končna zmaga popolnoma na strani Nemčije. A domneva se, da se bo zmaga odločila na našo stran. Šest tednov po izbruhu vojske se sme zapisati te stavke. Dosedanje bitke so prinesle Nemčiji več prijetnih razočaranj, kakor bi bil to kdo ob začetku vojske pričakoval.“

Kitajska proti Japonski in Rusiji.

Ker se hoče Japonska polastiti nemške naselbine na Kitajskem ter se vede oblastno proti kitajski vladi, je Kitajska začela dvigati svojo glavo proti Japonski. Kitajska dolži tudi Anglijo, da hujska Japonsko proti Kitajski. Proti Rusiji pa je vznevoljena Kitajska, ker so nekateri ruski guvernerji izgnali kitajske trgovce iz Rusije.

Prehod skozi Dardanele zaprt.

Pri prehodu skozi Dardanele je neki angleški parnik nasedel na kraj, ki je prost min. Dardanele so tako zaprte, da ne more iti noben parnik ne ven, ne noter.

Sodi se, da se ni zgodila nesreča, ampak da je parnik namenoma nasedel. Turški mornarici je za nekoliko dni zaprt izhod v Egejsko morje. — Druga poročila pravijo, da je bilo zadnji čas videti razne angleške vojne ladje križariti v bližini Dardanel.

Zadnja poročila.

Dunaj, 18. sept. Na oklic vojnega ministra se je oglasilo 1,250.000 prostovoljcev, ki žele iti na bojno polje.

Carigrad, 18. sept. Vedno jasneje postaja, da dela Esad paša na to, da sam zasede albanski prestol.

Solun, 18. sept. V Nišu je izbruhnila koler. Slučajev bolezni je mnogo.

Trst, 18. sept. Z Dunaja prihaja vest, da namerava vlada s prihodnjim šolskim letom ustanoviti v Trstu laško fakulteto.

Draždane, 18. sept. Poveljnik tretje nemške armade general Hausen je zbolel na griži.

Amsterdam, 18. sept. Danes je plaval zopet nemški zrakoplov nad Antwerpnom. Pri Termondu se bijejo Nemci in Belgijci.

Rim, 18. sept. Vesti, da namerava italijanski zunanji minister di San Giufano, ki že več let bo-leha na protinu, odstopiti, so neutemeljene.

Petrograd, 18. sept. Car Nikolaj je imenoval belgijskega kralja in srbskega prestolonaslednika za viteza sv. Jurija radi njih „junaštva.“

Carigrad, 18. sept. V Egiptu je splošna ljudska nevolja, ker so Angleži prepovedali romanje v Meko.

Rim, 18. sept. Italijanska vlada zanikuje, da je ali da namerava izkreati čete v Valoni.

Izpred deželnoobrambnega sodišča. Iz Gradea se nam poroča: Nadalje so izpušeni iz preiskovalnega zapora: Franc Korošec, trgovec v Gornji Radgoni; Anton Zemljč, posestnikov sin v Črešnjevcih; slikar Vrečko, čevljar Pristernik, trgovec Martin Oj-cinger, krojač Oj-cinger, trgovski pomočnik Rudolf Zeleznik, jurist Alojz Gorican, vsi iz Slovenske Bi-stricte.